

Reactie Ver. Dorpsbelangen Garmerwolde Beleidskader Zonneparken

December 2020

Wij ondersteunen het streven naar meer duurzame energiebronnen en een energie-neutrale gemeente. Wij ondersteunen ook de lijn van de gemeente om de winst die te behalen valt met het opwekken van zonne-energie zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de eigen omgeving. Ten aanzien van het voorliggende beleidskader zonneparken hebben wij een aantal opmerkingen, vragen en zorgen.

In het algemeen missen wij de context waarbinnen de doelen van zonne-energie vallen. De hoeveelheid op te wekken zonne-energie hangt samen met de doelstellingen voor windenergie en evt. besparingsdoelen. Wij vragen u dit complete verhaal (de context en verhoudingen) bij de doelstellingen te vermelden. Ook vroegen wij ons af hoe de gemeente omgaat met de toenemende energiebehoefte van grote bedrijven. Als de gemeente streeft naar energieneutraliteit is dat gemakkelijker te realiseren als dit de energiebehoefte betreft van de huidige inwoners en bedrijven. Als er veel energieprojecten worden opgezet is dit mogelijkwerijs een magneet voor bedrijven met 'energiehonger', zoals datacentra. Hoe denkt de gemeente hierover en hoe wil de gemeente hiermee omgaan? Ten slotte zou een concrete verwijzing naar de Omgevingsvisie die op dit moment in de maak is de samenhang van dit beleidskader ten goede komen.

Ten aanzien van de kaart, gele zones:

De hele 'taartpunt' tussen de RWZI en Bronssluizen is ingekleurd als zoekgebied voor grootschalige zonneparken. Dit gebied wordt *niet* met naam genoemd in het beleidskader. Er is alleen sprake van Meerstad Noord. De 'taartpunt' hoort niet bij Meerstad Noord. Dit gebied behoort voor een groot deel tot het dorp Garmerwolde en in dit gebied staat al een grootschalig park (zonnepark Fledderbosch) gepland *achter* de Rioolwaterzuivering in de richting van Ten Boer.

Wij vragen u dan ook het zoekgebied aan te passen en voor 'de taartpunt' terug te keren naar de kaart zoals deze werd gehanteerd door de oude gemeente Ten Boer (beleidskader zon 2016) waarin dit gebied rood was (uitgesloten).

Ten aanzien van de groene zones en kleinschalige parken

In het beleidskader is het onduidelijk wat precies de maximale grenzen zijn waarbinnen het groene gebied benut mag worden. Op pagina 20 wordt gesproken over ruimte voor enkele tientallen kleinschalige zonneparken. Op pagina p. 28 wordt gesproken over 5-10 parken en een maximum van 50 Mw. Ook wordt er op de ene plek gesproken over 500 meter tussen kleinschalige zonneparken. Elders is sprake van 1000m afstand als het gaat om open gebied.

Wij denken dat het terecht is het hele gebied Ten Boer als open gebied te beschouwen en dus de 1000 m te hanteren en wij verzoeken dit telkens expliciet te benoemen (of de zinsneden over 500 m te verwijderen). Wij verzoeken u om het maximum voor het groene zoekgebied in gebied Ten Boer te begrenzen tot 5 parken van max 10 ha met minimaal 1 km afstand tussen de parken onderling. Met deze parken zouden de dorpen van gebied Ten Boer desgewenst nog een eigen kleinschalig park kunnen ontwikkelen, naast de mogelijkheid mee te profiteren van de 50% lokaal eigendom van het grootschalige zonnepark Fledderbosch dat in dit gebied gepland staat. Dit zou een duidelijke begrenzing geven en voorkomen dat bewoners voortdurend geconfronteerd worden met mogelijke initiatieven. Met max. 5 kleine parken zou ook de 50Mw haalbaar moeten zijn, zeker als er gewacht wordt met de ontwikkeling van de kleinschalige parken totdat het rendement van de panelen nog verder omhooggaat. U schrijft dat u geen ongewenste clustering wilt, echter wij vrezen juist voor

ongewenste versnippering, een onnodige aantasting van het landschap en bovendien een enorme verspilling van tijd en energie voor vrijwilligers die de 50% voor de omgeving zouden moeten gaan realiseren.

Invulling lokale eigendom

Wat ziet de gemeente precies als meerwaarde van kleinschalige energiecoöperaties? Deze zijn destijds opgericht om verduurzaming te versnellen en in eigen hand te nemen. In de praktijk blijkt dat het vrijwilligersclubs blijven die met veel tijd en energie een project op daken gerealiseerd krijgen (en vaak elke keer het wiel opnieuw moeten uitvinden). Bij Zonnepark Fledderbosch wordt dankzij de Bronnen van Ons 50% eigenaarschap gerealiseerd. Bronnen van Ons gaat volledig voor natuurwaarden en voordeel voor bewoners.

Wij zien dan ook meer in het verder versterken en ondersteunen van de ervaring en expertise van Bronnen van Ons dan in een verdere versplintering met lokale coöperaties. De aanname dat lokale energiecoöperaties automatisch voor draagvlak zorgen is o.i. niet terecht. Draagvlak en betrokkenheid gaat meer over het proces en de precieze mogelijkheden voor meebeslissen en profijt hebben, dan over wie de initiatiefnemers zijn. Wij missen in het kader concrete ondersteuning voor initiatieven als Bronnen van Ons ter ontlasting van kleine vrijwillige coöperaties.

Aanvullend lijkt het ons consequent om als voorwaarde voor een lokaal initiatief te stellen dat de grondeigenaar eerst (ook) moet hebben onderzocht of de eigen daken kunnen worden benut voordat deze (aanvullend) een zonnepark mag laten aanleggen.

Voor de 50% deelname van huishoudens of kleine bedrijven is het wenselijk dat deelname drempelloos zou moeten zijn. Als eigen geld inbrengen een voorwaarde is voor deelname (omdat het park bijvoorbeeld anders niet gefinancierd kan worden) dan sluit dit meteen een groep inwoners uit met mogelijke onrust in de gemeenschappen tot gevolg. Discussies als: wie doet wel mee en wie niet? Wie is voor en wie is tegen? Wij verzoeken de gemeente dus nogmaals om de kleine parken te begrenzen in aantal, om de rol van Bronnen van Ons bij voorbaat steviger te maken (gebied Ten Boer is via zonnepark Fledderbosch al goed met deze club bekend) en om de eisen aan drempelloze deelname stevig in te zetten als voorwaarde voor de 50% van het 'lokale eigendom' (bijv. via voorfinanciering).

Landschappelijke inpassing:

Op p. 13 schrijft u "Maak de kwaliteiten van de plek zichtbaar". Op p.11 staat iets over het zichtbaar maken van het park: "icoonvorming".

Wat wordt hiermee precies bedoeld? Hoe is dit in overeenstemming te brengen met groenstroken, houtwallen en zichtlijnen voor omwonenden? Zichtbaarheid/icoonvorming past o.i. niet bij trede 3 en 4 locaties en wellicht ook niet bij 'pauzelandenschappen' tenzij de omwonenden expliciet aangeven het geen probleem te vinden zonnepanelen in hun uitzicht te hebben. N.a.v. p. 15: prima om te streven naar meer dan 'een bosje eromheen, klaar'. O.i. zijn daarbij de wensen t.a.v. landschappelijke inpassing van omwonenden die zicht zouden hebben op de panelen cruciaal. Wij verzoeken u het volgende expliciet op te nemen: als het gaat om maatwerk moeten de wensen van bewoners/omwonenden die zicht hebben op het zonnepark uitdrukkelijk terug te zien zijn in het ontwerp. Ten slotte ten aanzien van landschappelijke inpassing: Op p.18 wordt de omgeving van Garmerwolde gekarakteriseerd als wegdorpenlandschap dat zich kenmerkt door openheid. Wolde betekent moerasbos. In het kader van het herstellen van oude landschappelijke structuren zou het

passend zijn ook ruimte voor natte moerasachtige bebossing rondom of binnen parken te onderzoeken.

Eisen aan parken.

De eisen die besproken worden, o.a. op p 7 en 11, staan soms op gespannen voet met elkaar, bijv. meervoudig ruimtegebruik/koppelkansen en ecologie/biodiversiteit. Wat weegt dan het zwaarst?

Het zou goed zijn als het kader de zwaarstwegende eis aangeeft of het criterium dat onder de streep positief moet zijn. Het gaat er dan om hoe, ná handhaving van de basisvoorwaarden zoals de grootte, het eigendom en de landschappelijke inpassing, de overige eisen worden ingevuld. Logisch zou zijn dat dit overkoepelende criterium het terugdringen van CO2 zou zijn (ten slotte de reden om aan deze manier van energie opwekken te beginnen). Voorstel om toe te voegen: Bij het afwegen van de gestelde aanvullende eisen en bij eventuele botsingen tussen de voordelen/opbrengsten ten opzichte van de nadelen/kosten moet de bijdrage aan het terugdringen van CO2 onder de streep positief zijn. Er moet o.i. worden voorkomen dat meervoudig ruimtegebruik onverhoopt bijdraagt aan (een toename van) CO2verhogende activiteiten.

Besteding opbrengsten sociaal en lokaal eigendom

Klopt het dat na aftrek kosten *alle opbrengsten* van de gemeentelijke parken (sociaal eigendom) in het Energietransitie-fonds gaan? Klopt het dat de bestedingen van dat fonds alleen op gebied van duurzaamheidsbevordering/CO2 verlagings mogen zijn gericht? Is de gemeente van plan de criteria voor dit fonds alvast verder in te vullen? Kan het geld uit het Energietransitie-fonds dus niet besteed worden aan leefbaarheids-bevorderende projecten? Wat is de reden dat dit voor lokaal eigendom *wel* als mogelijkheid wordt gegeven? Leefbaarheid is een heel erg breed begrip en kan ook zijn een groot feest voor alle inwoners. Dat lijkt ons onwenselijk gebruik van de bestedingen, en ook lijkt het ons dat de discussies over de bestedingen complex kunnen worden. Zonneparken wekken duurzame energie op en zijn wenselijk omdat gebruik van fossiele brandstoffen moet worden teruggebracht om zo CO2 te reduceren. Zouden dan niet beter alle opbrengsten daarop kunnen worden ingezet? Wij vragen u te overwegen om ook voor lokaal eigendom vast te leggen dat de opbrengsten ten goede mogen komen aan CO2 verlagende initiatieven, direct of indirect (bv. aan individueel voordeel gerelateerd aan een groene energierekening).

Dan nog enkele toelichtende vragen:

P. 26: Wat wordt bedoeld met energie verkopen aan lokale afnemer middels GvO zonder opbrengsten lokaal in te zetten? Wat is een voorbeeld van een lokale afnemer die de opbrengsten niet lokaal inzet? Waar moeten we dan aan denken?

Op p. 30 wordt gesproken over burgerparticipatie. Hoe onderscheidt zich dat van procesparticipatie en/of financiële participatie?